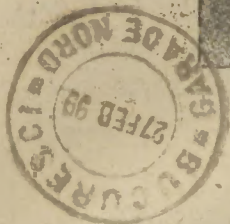


ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԻՐԱՎՈՒՆԿ ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Rev. Pere G. Kalemkarian Mechitaristengasse
N° 4 Vienne



ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պուշկարիոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտատպանի համար (Երկու քիւր մեկ ծրարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
ԿԱՆՈՒԻ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Համակ դրամ եռայլն դրկն հետեւեալ հասցեով

ԽՐԱՎՈՒՆԿԻՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԻՐԱՎՈՒՆԿ ԿԱՆՈՒՆԱ (Պուշկարիա)
Редакция на вѣст.
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Redaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս չեն դրկուիր եւ յարմար դատաւար
ները միայն կը հրատարակուին աւ-
տոյնովին կամ մասամբ:
Իրանուցման տողը 20 սանթիմ. երե-
փն աւելի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը շինի:

ԹՈՒՐԲԻՈՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՌԻՔԻՐԵՆԸ

Տաճկաստանի այս վերջին
դարու պատմութիւնը մեզ կը սոր-
վեցնէ թէ՛ երբ որ երկրին մէջ
քաղաքական շփոթութիւն մը կը
ծագի, կամ հպատակ ազգիւրէ մին
կը խորտի եւ կամ եւրոպական տէ-
րութիւն մը հանգէպ թուրքիոյ
սպառնական դիրք կառնէ, անմի-
ջապէս թիւրք կառավարութիւնը
կը փութայ բարենորոգումներու
առատ խոստումներ ընել, այսինք-
ն պատակաւ յանձնաժողովներ կազ-
մել եւ այլեւայլ ծրագիրներ պատ-
րաստել. բայց երբ մի քիչ մը ա-
քերը հանդարտած երեւին կամ
քաղաքական աշխարհի մէջ նոր
բարգոծութիւններ ծագելով տէրու-
թեանց ուշադրութիւնը պահ մը
թիւրքիաէն վրիպի, այլեւս ամեն
բան լննեցած է, բարենորոգմանց
յանձնաժողովները մէջ տեղ չեն
երեւիր, պատրաստուած ծրագիր-
ները մեռելով տառ կը մնան եւ
գործերը կրկին առջի միջոցին
վիճակը կստանան. վայրագ թուրք
խուժանին եւսրադանները կը փայ-
լին եւ քրիստոնեայ հպատակներու
արիւնը վերստին կըսկսի հոսիլ:

Կրէտէի խնդիրն ալ թուրքիոյ
աննպաստ լուծում մը ստանալէ
յետոյ, երբ Մակեդոնիոյ ժողո-
վուրդը ինքնավարութեան խնդիրը
վերաբարձեցելու փորձեր սկսեց ը-
նել, եւ Ռուսիոյ կայսրը ու իր
Պոլսոյ դեսպանը յիշեցուցին
Սուլթանին Մակեդոնիոյ եւ Հա-
յաստանի բարեկարգութեան խն-
դիրը, Բ. Դուռը ըստ իւր վաղե-
մի սովորութեան, յանկարծ փու-
թաց յայտարարել թէ ամբողջ
կայսերական նահանգաց եւ մաս-
նաւորապէս Մակեդոնիոյ համար
հիմնական բարենորոգումներ ընել
լու ձեռնարկին մէջ կը գտնուի.
եւ իբր թէ այս նպատակաւ յանձ-
նաժողով մը կազմեց, եւ տեղական
հանգամանքները քննելու համար
մի քանի բարձրաստիճան պաշտոն-
եաներ ալ նահանգները զրկեց:
Բայց միեւնոյն ատեն չի մոռցաւ
ուսմանագլուխները եւ քրիստոնէ-

ից հոծ բազմութիւն պարունակող
գաւառները զինուորական նոր ու-
ժերով ամրացնել, ինչ որ կապա-
ցուցանէր թէ բարենորոգում ներ-
մուծելու այդ ձեռնարկն ալ ան-
կեղծ չէր, եւ Սուլթանի կառա-
վարութիւնը նպատակ չունէր բը-
նաւ իր քրիստոնեայ հպատակաց
ու եւ կերպով գոհացում տալ, ա-
նոնց վիճակը տանելի ընել. այլ
բռնութեամբ եւ ճնշումով կուզէր
զանոնք զսպիլ:

Բայց որովհետեւ այդ բարենո-
րոգմանց խոստումները կարող ե-
ղան գէթ մի բանի շարժմէ Ռու-
սիոյ ուշադրութիւնը ուրիշ կողմ
դարձնելու. Սուլթանի կառավա-
րութիւնը պահ մը ինքզինքը ա-
պահոված զգալով, ելաւ իր վա-
ղեմի եւ սակայն աղէտաբեր մեկ
ծրագիրը գործադրել, այսինքն,
Ալպանիոյ միւսիւրմանները իրեն
զինակից ընտրել, իրէքի մէջ ժո-
ղով գումարել եւ փոխադարձ
պայմաններով զանոնք զինել ու
պատրաստել. որպէսզի քրիստոն-
եայ հպատակաց կողմէ նոր շփո-
թութիւն մը ծագելու պահուն,
զաղտնի հրամանով մը Մակեդո-
նիոյ քրիստոնեաներն ալ կոտորել
տայ Ալպանացիներուն, ինչպէս
հայերս կոտորել տուաւ կանխա-
պատրաստեալ համաթիւններու ձե-
ռք. միշտ միեւնոյն խաղը եւ մի-
եւ նոյն աւերիչ քաղաքականու-
թիւնը: Ահա ասոր մէջ կը կայա-
նայ թուրք դիւանագէտներու
ճարպիկութիւնը. ասոնք միշտ ի-
րենց նպատակակէտ ունեցած են,
խոստումներով ու ձեւակերպու-
թիւններով չէզոքացնել եւրոպա-
կան պետութիւնները եւ ջնջել
կամ հարստահարել քրիստոնեայ
հպատակները:

Թուրք դիւանագէտներու ոյս
դարաւոր քաղաքականութիւնը
զրկելէ միշտ թուրքիոյ ֆնասա-
կար եւ աղէտաբեր հետեւանքներ
ունեցած է. բայց ասոնք գըժ-
բախտաբար կամ բարեբախտա-
բար թուրք վարչական մար-
դոց բնաւ դաս մը եղած չեն:

Թ. Գ.

(Շարունակելի)

ՆԱՍՏԱԿՄԻ

Մշտ գաւառի խ... գիւղէն ազգա-
լին մը հետեւեալ նամակը գրեալ է իր
եղբոր:

Սիրելի եղբայրս

Ստացայ Ձեր նամակ. եւ կար-
գալով հասաւ երայ գրածներուդ:
Իսկ գալով մեր վիճակին, ամառս
7 ին քսանուհինգ հատ ոտական-
ներ քաղաքէն գիւղս եկան չորս
տարուան տուրքերն հաւաքելու,
գիւղն իջնելուն՝ անմիջապէս սկը-
սան սարսափելի տանջանքներ տալ
գիւղացւոց. խեղճ գիւղացիք ար-
դէն չունին բան մը որ կարենան
ծախել տալ. Երեկ սաստիկ ծե-
ծեցին Անտոնեան Մհ. Յակոբ, իր
որդի Յովակիմ եւ իրենց եղբոր-
որդի Կարապետ եւ պիսեմիին փե-
տեցին. խեղճերը ուժաթափ ան-
կողին ինկան, բնաւ ապաքինե-
լու յոյս չիկայ: Նոյնպէս Մար-
գինց Բլպուլ, որ վախէն քաղաք
փախած էր, երեկային գաղտնի
կերպով գիւղն եկաւ, ոտական-
ներ իմանալուն պէս զանի բերին
կապեցին սիւնի մը եւ վրան սառած
ջուր լեցնելով սաստիկ ծեծեցին եւ
պիսեմը փետտեցին, այս խեղճն
ալ մահամերձ անկողին ինկաւ.
կարծեմ վերջին նամակովս անոնց
մահուան լուրը պիտի ստանաք.
ահա չորս հոգի եւս զոհ պիտի
տանք: Նաեւ եղբայր, լսեցի որ
կառավարութիւն այս տարուան
տուրք պիտի բաշխէր, ինչպէս որ
բաշխեց անցած երկու տարուանը.
այս ի՞նչտոր հրաման է: Մեր պոպ-
լուիկ զուլա Պատրիարքն ալ չըր-
ջարեականներ կարգացնել տուաւ
եկեղեցիներու մէջ իբր թէ վեհ.
Սուլթանը այս տարի ալ պիտի չը-
նորհէ տուրքերն չառնել, մինչդեռ
թող մէկ տարուան, չուրս տա-
րուան մէկ անգամէն կը պահանջեն.
արդեօք գիւղացւոց անթութիւն
ու մերկութիւն հերիք չէ՞ր. եւ հա-
րստահարութիւն է՞ր պակաս: Մեր
կիներ աղբիւրէն ջուր բերելու ան-
գամ չեն համարձակիր, բռնի կեր-
պով կը թարցնեն երեսներ: Դեռ
կա՞ն մեր մէջ այնպիսիներ որ տա-
ճիկ կառավարութիւնէն բարիքներ
կը յուսան: Սիրելի եղբայրս, շատ

բաներ ունիմ գրելիք սակայն մի-
ջոցներ փափուկ ըլլալուն առայժմ
ասով բաւականացիր: Ընդունեցէք
զմեր սիրոյ անկեղծ եղբայրական
հաւաստիք: Մնամ երբայր քո
Շ. Մ.

ԿՈՐԾԻ ԱՏԵՆ ԳՈՐԾ

Տարորինակ երեւոյթ մը չէ՝
ազգային մեծ աղէտէն ետքը՝ այն
ընդհանուր շփոթութիւնը, որ կը
տիրէ ազգային զանազան մար-
միններու գործունէութեան շրջա-
նակին մէջ:

Ժողովրդի ամեն խաւերն ալ կը
ազդուին բնականաբար ազգին
ճակատագիրը վարելու կոչուած
գործող մարմիններու յոռի կամ
լաւ տրամադրութիւններէն:

Այսպէս, իրերու արդի դժըն-
դակ կացութեան հանգէպ, զըժ-
գոհութեան ու բողոքի ձայներ
կը լսուին ամէն կողմէ, ուր կայ
ապրող հայ ազգաբնակչութիւն:

Ասդին անդին՝ պարտասած
յուսակաւ շովեկներ խոհմու-
թեան հոնտորական քարոզներ,
կը կարգան որոնք. սակայն, մա-
լի չափ դարման չեն ըլլար հա-
յութեան սրտին վրայ բացուած
խորունկ խորունկ վէրքերուն:

Եղածն եղած է: Այս է տխուր
իրողութիւնը:

Իրաւ, կորուստնիս մեծ է,
բայց ո՛չ բողոքովն անդարմանե-
լի: Յուսահատեցուցիչ քարոզնե-
րու ատենը չէ հիմա: Գործուած
սխալներուն մէջ ամէն հայ ունի
պատասխանատուութեան բաժին
մը: Ոչ ոք կրնայ արդարացնել
ինքզինքը, ո՛չ անտարբերը կամ
չէզոքը, ո՛չ ազգայնիկներն եւ ոչ
ալ կարմիր յեղափոխականը:

Ընդհակառակը, հիմա ամէն
ատենէ աւելի ազգը պէտք ունի
բարոյապէս զօրանալու, կազդուր-
ուելու, քանի որ արդէն տնտե-
սականապէս փճացած է զրկելէ
հայրենիքին վրայ ապրող հայու-
թիւնը, ազգին միակ ապագայ
յոյսը: Փոխենք ընթացքնիս:

Թուղթը արժանեցնելու համար
զրադիտական գոհարներ արտա-

դրելու ճիգերն ընդունալն են, քանի որ մեծ բան չեն արժեք առնոք ազգին վերականգման և փրկութեան գործին մէջ:

Գունագեղ ոճ, ճարտասանական ձեւեր, մեծաշուք բանաստեղծութիւնն իւր զօրով մը ընդունալով իրենց մեծ կարեւորութիւնն ու հրապոյրը: Բուռն կենսապայքարի պահուն զօրաւոր զենքերու պէտք ունինք: Եթէ մենք չենք ստացած զանոնք, գոնէ մեր ապագայ սերունդներուն համար հայթայթենք: Տանք մեր տղոցը գործնական կրթութիւն մը, արուեստական կրթութիւն մը, օրինակի համար:

Ապագայ դատարկապարտներ, դժգոհներ չը հասցնենք ա՛յլ, հերիք: Գործի ատեն է: Գործի մարդ ըլլանք, գործենք ու գործի մարդ պատրաստենք՝ եթէ չենք ուզեր կորսուիլ իսպառ:

Ազգին ապագան շինողները աշխատող բազմակները պիտի ըլլան՝ հասկնա՛նք:

Ա.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարտի 4, 4 փետր. 99

Ազատութեան երկրին մէջ գործուած շնչին անխոհմտութիւն մը տեսնէք ի՞նչ կարծէ: Հասկնալի լեզուով գրեմ.—ինչ որ Տաճկաստանի մէջ արգելուած էր խօսիլ, ու երբ հոս կը խօսիմ, լինի անօգուտ, զուր, անխորհուրդ, տղա-յական՝ քաջագործութիւն մը ըրա՞ծի պէս, յայտարարուի՛ կեցցէ կը գոչեմ. Ապագայիս... սատակի... Թիշը ու քֆրել, նախատել ինչ որ մեր հակառակորդինն է, լոկ ինքնախաբէութեան մը պատրանքն է, և ոչ հայրենասիրութիւն. ո՛չ հայի գործ ու պատիւ:

Դեռ քանի մը ամիս առաջ եւրեք խորհրդակցութիւններ, հայրենիքի դռնէն կը մերժուին իբրեւ անիշխանական, յեղափոխական եւն: Բաքի եղբւրքն են, և Տաճկական պաշտօնեայն Սամսոնի ցամաքը կանգնած երեքին անունն, գիւղն, արհեստէ և ամեն բնորոշ մանրամասն տեղեկութիւններով, կազդարարէ ցամաք չիլնել... իբրեւ վտանգաւոր անիշխանականներ:

Կոր ի կոր՝ երկուսն Պաթում և մին՝ Մարտի 4 կը վերադառնան, և վտահայտ շարժարդէտի իբր սկզբնապատճառ կանոնադրութեան մասին: Այդ ունը, ունաքը ճանապարհորդի առաջնորդներ են, որ իրենց շահի պահանջներն համեմատ կը ստեն, կը շողորդեն, կը խաբեն, կը նախատեն, արգելքներ կը յարուցանեն և կամ դիւրութիւն կընծայեն, ատոնց ամենին կը «հաւատամ», սակայն վերի «ծանրակշիւր» դիւրաւ չը համոզուեցայ վերագրել ատոնց. լռե-

ցի, համբերեցի, և վտահայտ կ'ստեղծէ՝ այդ երեք զոհերը, յԱմերիկա, իրենց մօտիկ աշխատող և իրենցմէ յանդիման նախատող խորհրդակցի ծանօթ տաճիկներէ, կամ Տաճկամորթներէ մատնուած են, որոնցմէ զգուշանալու է ամեն արտասահման բնակող հայ:

Հասնիլ ուրախ հայրենիքի գուռը, ուրկէ քալլ մը անդին ընտանիքը կըսպասէ, տեսնել այն ցամաքը, որ լեռով մը անշատուած է քու բնավայրէդ, ծծիլ բուրու մանիւղ և զգլխիլ օդը, և ահա ինչ անխոհմտութիւնը բռնի կարքիլէ բեղ ցամաք իշնելէ, իբրեւ ծանր է. այլ սակայն յանդիման ծանրութիւն ժայթքել անպատասխանատուներէ դէմ նոյնչափ ծանր և անխորհուրդ է:

Փորձի համար տուեալ, այդ ուրիշ վիճակեցաւ:

Մարտի 4-ի յարաբերութիւնը համար շատ խօսած եմ.—անիրաւ սպառնալովներ են, անուղիղ ուղեցոյցներ, շահի սիրոյն անիրաւող, անպատուող, կողոպտող և այս ամեն լինելէ վերջ՝ խաղաւոր. այս վերջինը անհայտ գտայ շահի խնդրոյն հետ, և ամեն զաղտնիք ալ այդ վերջինին մէջ գտնել մտածեցի ու գտայ.—պէտք էր խաղին մասնակցել:

Եւրոպացուց նոր տարին հասաւ, տաք սեղանին գլուխը շարուած անոնք իւրաքանչիւր անգամին 5-10 ֆր. կ'առնեն կուտան, «բաղդերնին կը փորձեն» և իմ բաղդ փորձող 1.2 սուրբ կը զլորին դժոխքին մէջ. Այդ գիշեր քանի մը ժամ մնացի, «չինչ հասկցայ», քանի մը անգամներ փորձեցաւ. ջուր չունէր ունեցայ և անգամ մ'ալ մինչեւ առաւօտ շարունակեցի:

Մին կը գողանայ, միւսը կը խաղախէ, մէկալը կը հայհոյէ... արդիւնքը, մէկ երկուքը 90-100 ֆրանգ կամ կը շահին կամ կը կորսնցնեն, սակայն ի՞նչ տագնապ, ի՞նչ հոգեկան յուզում. անքուն այսպէս գիշերներ ի՞նչպէս կը շարունակեն առանց խանգարելու մտային ու ֆիզիքական կարողութիւնն, ... խաղալ ու խրամել. շատ վտանգաւոր ստորնացողիչ և հակառողջական. այդ գիշերին կորուսած առողջութիւնն չկրցի դարձանել դեռ. խաղի մասնակցելովս այդ օր հաստատեցի թէ իրենց մէջ մեռած է ամեն արժանապատուութիւն. շահը միայն, կոյր շահը կը կրծէ գիրենք ու իրենք ալ հարկադրուած են լղել ու կրծել ճանապարհորդին միտն ու ծծիլ խեղճերի արիւնն ու ծովն:

Մի քիչ խղճմտանք.—դադրեցուցէ՛ք հոգեպառ խաղը, կանոնաւորեցէ՛ք ձեր ծախքերը և այն ատեն իւրաքանչիւր ճամբորդէն փոխանակ 20 ֆր. շահի, կէսը ու քառորդը բաւական պիտի ըլլայ ձեզ գոհացնելու և հարուստ ընելու. թէ և դուք հարուստ էք ամա-

րան, որովհետեւ չէք խաղար. ու չբաւոր ձմեռին, որովհետեւ կը մսխէք, կը խաղաք, կը պարտաւորեցէք սրճարանապետ ու անձերնիդ կը զրկէք:

Խաղի յուզումը, ջիղերուն տուած կծկումը, ուղիղ վար վերումը գոնկի շոգ մշուշը, կընդարձացնեն միտքն, կանգապնեն հոգին. և միշտ այդ խաղը ձեզ պիտի բռնէ, կէք զացէք նաւ, առէք ճամբորդները, ու կողոպտեցէք անխղճօրէն. խաղն է ձեր տէրը: Աստուծոյ սիրոյն վերջ տուէք, հայեր.—Եւրոպացուց կազմագին բաղդս փորձեցի և մեր կազմագին գիշերին յուզումալից տքնութիւնով մը քիչ մնաց տուղալութիւնս տուեցի.—բաղդ փորձել ոչինչ կը նշանակէ, խաղի փափաքող և խաղալ չուզողներու հրաւեր մը է բաղդի փորձը.—խաղացի կեանքիս մէջ քանի մը օր, տեսայ խաղի խրատելիակը, անպատուութեան դեմ ու ճիւղալը,

Հմայեալ Աստուծոյ

Սիւրիստէ, 4/16 փետր. 99

Շարժումի 98 րդ. թիւին մէջ, վաղիսակ ծածկանունով պարոն մը՝ մեր երկսիւս վարժարաններուն վրայ հայեացք մը նետելով՝ ողորմելի գտած էր աղջկոնց վարժարանը, և տգէտ ու անփորձ անոր դաստիարակուհին:

Քննադատութեան ոգիին անծանօթ՝ վաղիսակ լրբօրէն երկու վերաւորիչ լուտանք կործայ դաստիարակուհւոյ մը հասցէին՝ զոր չի ճանչնար իսկ, և ողորմելի կանուանէ վարժարան մը՝ որուն սեմէն՝ գէթ անգամ մը՝ ներս չէ մտած: Խակ զրջակը չի գիտեր թէ մեր իգական վարժարանը՝ անցած տարիներու հետ բաղդաւորմամբ՝ լաւ կացութեան մը մէջ կը գտնուի այժմ, իրողութիւն մը՝ զոր կըրնան հաստատել Սիւրիստէի բոլոր հայերը:

Կը դարձանանք որ Շարժում, առանց գաղափար մը ունենալու իր թղթակցին մտային մակարդակին վրայ՝ իր սիւնակները լայնօրէն կը բանայ անոր ստալօդ գրութեանց առջեւ: Մենք շատ ուրախ պիտի ըլլայինք, եթէ՛ վաղիսակ մը բիրտ ակնարկին տեղ՝ լուրջ քննադատութիւն մը տեսնէինք մեր վարժարաններուն վրայ այնպիսի անձի մը կողմէ որ գիտէ վարժարան բառին նշանակութիւնը: Կը սիրենք քննադատութիւնը՝ որ խթանէ առաջընթացութեան:

Մեր մեծ փափաքն է՝ աւելի լաւ դրութեան մը մէջ տեսնել մեր վարժարանները, որոնք կարենան մրցիլ Ռուսոյի և վառնայի կըրթարաններու հետ սակայն դժբաղդաբար, մեր փափաքը՝ լոկ փափաք կը մնայ, ըստ որում՝ մեր պիւտեմէն չի ներքի որ մէկէ աւել-

ի դաստիարակուհի ունենանք մեր աղջկանց վարժարանին մէջ: Արդ, ամեն անոնք որոնք կը հասկնան կրթական գործէն՝ կրնան ըմբռնել թէ մէկ դաստիարակուհի՝ նոյն իսկ եթէ Գերմանիայէ կամ Զուիցերիայէ եկած ըլլայ՝ մինչեւ ո՛ր աստիճան կրնայ՝ առանձին՝ իտէալ կրթութիւն մը տ ու 50 ի մօտ աշակերտներուն:

Իգիմաց Հոգաբարձութեան
Կ. Ս. Թօփաւագլուսեան
Օ. Ս. Փափաւագլուսեան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

(6)

Մշակելի «նիւքին» կանոնագրութեանց հաստատութեան ժամանակ պիտի որոշուէր մանաւանդ թէ «ի՞նչ» պիտի լինէր Հայոց «հետապնդելի» քաղաքականութիւնն յայնմհետէ: Անցեալի «տխուր պատմութիւնն» մեզ լաւ ծանօթ է գէթ այն տեսակետով. թէ Անգլիա չուզեց զմեզ տեսնել՝ ըստ «Սան-Ստեֆանո»ի դաշնագրութեան՝ իբրեւ «Ռուսիոյ» պաշտպանեալն եւ, հետեւաբար, զայն դաշնագրութիւնն ի միջի այլոց ոչնչացուց Բերլինի այն դաշնագրութեամբ, որուն մենք ներկայացանք... Ռուսիոյ առջեւ «պատուար դժուած» հանրածանօթ պրօգրամներով, առանց «ի՛նչապի» առնելու «հայազգի քաղաքագէտին» այս առթիւ խմբագրած այն պրօգրամին՝ որ դերագանց եւս էր «քաղաքական» զանազան տեսակետներով: Այսպէս զոհ երթալով «անդիւրական» մակիւրդութեան, մնացինք ուրեմն «Անգլիոյ» պաշտպանեալն եւ, հետեւաբար, զրկուեցանք ուղղակի մնալէ «Ռուսիոյ» պաշտպանեալն: Այժմ մեզ համար «չօշափելի» պիտի լինէր այն կէտն, սակայն եւ այնպէս, թէ «ի՞նչպէս» կարող էինք «անհրաժեշտաբար» վայելել կամ Անգլիոյ, եւ կամ Ռուսիոյ «գործնական» պաշտպանութիւնն: Որովհետեւ այս երկու մեծ աշխարհներն «իրարու հակառակ» շահեր կուրծնային Փոքր-Ասիոյ (ինչպէս նաեւ ուրիշ տեղերու) մէջ եւ, հետեւաբար, կրնային «ի հարկին պէտք ունենալ» երկրին մէջ բնակող ալլազան ազգութեանց պէս պէս աջակցութեանց «ահա այս պէտքն» այնքան աւելի «հարկաւոր» կը լինէր, երբոր երկրին ալլազան ազգութիւններն— Հայերն, Դրուզներն Ասորիներն, եւայլն— համեմատաբար ձգտումներով ապօրոգելով «մի եւ նոյն» զրօշին տակ ամփոփուէին, որով եւ յայնժամ կը գոյանար կ'ամ «անգլիական», եւ կամ ռուսական պաշտպանութիւնն «ի նպատակ» նոյն ազգութեանց «համեմատաբար» ձգտումներուն: Մեզ համար «անհրաժեշտ» էր ձեռք բերել Անգլիոյ կամ Ռուսիոյ «գործնական» աջակցութիւնն՝ քանի որ չունէինք մեզ «ցեղակցող» եւ, հետեւաբար, «պաշտպանող» տէրութիւն մը. քանի որ «ազգերու փրկութիւնն» եղած էր միշտ «այսօրինակ աջակցութեամբ» միայն, ինչպէս մեզ կուսուցանէ «ազատութեան» պատմութիւնն: Կարծեմ մեզ համար «բաւարար էր» ձեռք բերել Ռուսիոյ «գործնական» աջակցութիւնն՝ յայնմհետէ չը ցանկալով «Մեծ-Հայք»՝ այլ ցանկալով «Փոքր-Հայք» ունենալ. որովհետեւ նա արդէն «մտադրած» կը լինէր դրաւելու «Մեծ-Հայք» որովհետեւ նա յայնժամ արտաքին յարձակումներուն դէմ «իրեն

պատուար" պիտի ունենայր "Փոքր-
Հայքն" . որովհետեւ նա "միապետա-
կան" տէրութիւն մըն էր եւ չունէր
Անգլիոյ նման "Պարլամէնտ" , բան մը
որ "առաջնորդ" մէջ կը կատարուէր
ամէն բան "միապետական" ձայնով եւ
"երկրորդին" մէջ կը կատարուէր մի-
այն "պարլամէնտական" ձայնով :
Թողութեան օր այս ամենն ի նկատի
առնուած չէին ցարդ մեր "յեղափոխա-
կան" ինքնակոչ ներկայացուցիչներէն .
բայց թողունք որ յայտնի աչ ակ
"ի նկատի" չառնուէին այս ամենն . . .
եւ մեր "յեղափոխական" ներկայացու-
ցիչներն զեռ շարունակին պահել ի-
րենց "ինքնակոչ" գոյութիւնն , բան
մը որ "այնքան սուղի" նստաւ եւ
զեռ "այնքան սուղի" պիտի նստէր :
Ո՛չ , կը վկայեն բացարձակապէս "զառն"
իրականութիւններն . — Իրականու-
թիւնն էր , որոնք "փորձառութիւն"
միայն պիտի ուսուցանեն . Իրականու-
թիւնն էր , որոնք "այս փորձառութեան"
արդիւնքը պիտի պահանջէին . Իրակա-
նութիւնն էր , որոնք "այս փորձառու-
թեան" հետեւանքը պիտի արձանա-
գրեն "Հայոց պատմութեան" մէջ : Այո ,
որքան "պատասխանատուութիւն"
ներն" մեծ պիտի լինէին՝ եթէ մէկ
կողմանէ մեր "յեղափոխական ինքնա-
կոչ" ներկայացուցիչք" գէթ նախա-
ձեռնարկ չը լինէին վերոյիշեալ "կեդ-
րոնական յանձնարարի" իրագործման ,
— եթէ "իրապէս անկեղծ" զգացող մեր
կուսակցին ընդհանուր հայութեան
պաշտած հարցին" նկատմամբ . — որ
պիտի հանդիմանար իբրեւ յեղափոխա-
կան "լիազօր" մարմին" եւ որ պիտի
վկայէր եւ "ներշնչէր միանգամայն
"ընդհանուր վստահութիւն" համայն
հայութեան . եւ եթէ միւս կողմանէ
շարունակէինք տակաւին "քաջալեր եւ
պաշապան հանդիսանալ" հայ "յեղափո-
փոխական այն յափշտակիչներուն : Եւ
թո՛ղ "չը կարծեն" ասոնք , թէ պիտի
զաղրէին այլ եւս յեղափոխական լի-
նեղէ՝ եթէ երբեք "իրագործէին" այս
նախաձեռնութիւնն . ո՛չ , ասոնք չը
պիտի լինէին այսպէս՝ այլ պիտի լի-
նէին "յեղափոխական խմբագրատներ"
կեդրոնական յանձնարարութիւն ունենա-
լիք միակ' օրգանին : Այսպէս , ուրեմն,
իրենց "գոյութեան իրաւունքն" ալ
կորուսած չի պիտի լինէին . . . եթէ
այս "չսփով միայն" գոնանալու հա-
մետութիւնն "իսկապէս" ունէին : Կը
փակենք վերջապէս մեր հակիրճ տե-
սութիւններն , մաղթելով որ "Ամանո-
րէն" յղիւնայ զառն իրականութեանց
"մեղ ուսուցած փորձառութեան" այն
բարեբար արդիւնքները :

Ակաբի

ՀԱՄԻՍԼԱՄԱԿԱՆ

Պոլսէն կը գրեն .

Բոլոր մահմետական պետու-
թեանց եւ ժողովուրդներու մէջ հա-
մերաշխութիւն մը գոյացնելու
մասին հոս տիրող միտումը քիչ
մը մերձեցում առաջ բերած է
Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի միջեւ :
Սիւննիներու եւ Շիիներու միջեւ
կեցած կրօնական պառակտումին
պատճառաւ՝ յարատեւ ջանք եւ
ճարտարամտութիւն պէտք են մերձե-
ցումը գոյացնելու համար : Արդէն
բաւական ժամանակ առաջ լուե-
ցաւ թէ այս տեղէն մասնաւոր
պաշտօնեաներ թէհրան զրկուած

են , երկու երկիրներու մէջ աւելի
սերտ յարաբերութիւններ հաստա-
տելու նպատակով :

Դավրէժի մէջ թրքական հիւ-
պատոսարանի մը հաստատման
առթիւ իգտաւ վերջերս աւիւնով
կը խօսէր այն ընդհանուր տրա-
մադրութեանց փոփոխութեան
մասին որ տեղի ունեցաւ Պարս-
կաստանի մէջ ի նպատակ թուրքիոյ ,
ինչ որ պէտք է նկատուի իբր հե-
տեւանք երկու երկիրներու վեհա-
պետներու մէջ տիրող բարեկամու-
թեան :

Վերջերս Մէքքէյէ վերադար-
ձին քաղաքս հանդիպեցաւ պար-
սիկ նշանաւոր իւլէմա , Նիզամ իւլ
իւլէմա , որ կ. Պոլսոյ պարսկա-
կան զեպանին եղբայրն է : Սուլ-
թանը յատուկ պաշտօնեաներու
միջոցաւ իր բարեւը զրկեց Նի-
զամ իւլիւլէմայի եւ ուրիշ եղա-
նակներով ալ պատուեց զինքը :
Քաւառական իշխանութեանց հը-
րաման զրկուեցաւ որ անոր ճամ-
բորդութեան միջոցին , թուրքիոյ
մէջ ամէն տեղ յարգալից ընդու-
նելութիւն մը ըլլայ իրեն :

Այս ամենէն կը տեսնուի թէ
այստեղ որքան եռանդոտ ջանք մը
կայ՝ զանալան մահմետական ժո-
ղովուրդներու միջեւ ցարդ կեցած
անհամամտութիւնը եւ ցրտութիւն
նը բառնալու ինչպատ "իսլամու-
թեան ընդհանուր շահերուն" :

ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀԱՎԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ն. Ա. Բարձրութիւն իշխանը
մասնաւոր յայտարարութեամբ մը
բարհիսած է պուլկարիոյ ժողո-
վորդին յայտնել իր սրտագին
շնորհակալութիւնը այն խորին
վշտակրութեանն բաղմազան ար-
տայայտութեան համար որոնք
երկրին ամէն կողմերէն երեւան
եկան երջանկալիշատակ Մարիա
Լուիզա իշխանուհիին առթիւ եւ
որոնք զլիւսաւոր սփոփանքն եղած
են Ն. Ա. Բարձրութեան վշտաբեկ
սրտին :

ԼՐԱՔԱՂ

Սելվէնի մէջ սկսած է հրատա-
րակուիլ Ռեքուզպիքա անունով
պուլկարիւն թերթ մը , որուն
նպատակն է Պուլկարիոյ մէջ հան-
րապետական կառավարութեան մը
հաստատութեան համար բոլորա-
կանաւ ընել :

— Աթէնքէն կիմացնեն թէ լը-
ռիկ անհամաձայնութիւն մը կը
տիրէ կիրիտի Եօրկիոս իշխանին
եւ Գանտիոյի անգլիական զօրաց
հրամանատարին միջեւ . ամէն պա-
րագոյի մէջ այնպէս կը վարուի
եւ անանկ կարգադրութիւններ կը-
նէ որ կարծես անգլիական սեփա-

կանութիւն դարձած երկրի մը
մէջ կը գտնուի : Իշխանը այս կը
նկատէ իբր բռնաբարում իր ի-
րաւասութեան , սակայն հոնգա-
մանքները կը ստիպեն զինքը ,
գէթ առայժմ , լռիկ մնլիկ համ-
բերելու :

— Ֆիօրէնցայի թերթերը կը
գրեն թէ Սերպիոյ նախկին թա-
գուհի Նաթալիա , ժամանակէ մը
ի վեր իշխալ քաղաքը կը բնակի՝
այժմ կը զբաղի իր իշխատակա-
ւորները պատրաստելու :

— Սօփիայի մէջ զրոյց մը կը
պտտուի թէ նախարարական խոր-
հուրդը արդի երեսփոխանական
ժողովոյ լուծման որոշումը արդէն
ներկայացուցած է իշխանին վա-
ւերացման եւ թէ նոր ընտրու-
թիւնները պիտի կատարուին Ապ-
րիլ ամսոյ մէջ :

— Բեթիւրպուրկէ կը գրեն
Գոռէսք. Բօլի թէ այնտեղի հոն-
րային կարծիքը եւ պաշտօնական
շրջանակները խռոված կերեւին
Ապանիացոց վերջին ցոյցերէն :
Մակեդոնիոյ մէջ ձեռք առնուած
զինուորական ընդարձակ միջոցնե-
րը կը բաւէին ծագելիք ու եւ
խռովութեան առջեւ առնելու :
Իսկ երկրին քրիստոնեաներուն
գէթ մահմետականներու սարքած
ցոյցերը եւ ժողովները ոչ միայն
այնորդ , այլ եւ շուտ վտանգաւոր
կը նկատուին Բեթիւրպուրկի
մէջ : Կը հաւատան կ. Պոլսոյ
առասական զեպանը հրահանգ
ստացած է Դրան ուշադրութիւնը
հրաւիրելու այս վտանգին վրայ :

— Պատուելի Ամիրխանեանց իր
ապաստանարանի որբերու հացը
քանի մը օր դադարեցնելէ վերջ ,
այժմ վերստին սկսած է անոնց
կերակուր տալ : Այս նոր կարգա-
դրութեան առթիւ պատուելին կը
յայտարարէ թէ Գերմանիայէն
նոր հասած նպատակ մը զինքը
քաջալերած է իր մարդասիրա-
կան գործը վերսկսելու . ուրախ
ենք առ այս . բայց աւելի ու-
րախ պիտի ըլլանք եթէ Պատուե-
լի Ամիրխանեանց հաճի ազգային
պատմութեան ընդհատուած դա-
սերն ալ կրկին շարունակել , փո-
խանակ կարգ մը անպետ օրտը
լեզուներու խճողումով աշակերտաց
ուղիղը մաշկեցնելու :

Այս ապաստանարանը քանի մը
օրէն Շուվա պիտի փոխադրուի .
կրտուի թէ այս տեղափոխութիւնը
ծախքի խնայողութեան պատճա-
ռաւ կըլլայ :

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Տ. Գ. Ն. — Ձեր հարցումին կը պա-
տասխանենք թէ՛ Պատ. Ե. Բացարձակ
սուտ մը խօսած է ձեզ :

— Տ. Եղ. Թ. ի Պուրկաղ. — Տպագրուած
թղթերը ծրարով մը արդէն յանձնած
ենք Խորհրդը ծխախոտի գործարանին :

— Ռումանիայէն փետր. 6 թուականով
առանց ստորագրութեան մեզ նամակ
գրող պարոնէն կը խնդրուի որ իր ա-
նունը եւ հասցէն մեզ խմացնէ , որպէս
զի եթէ սխալ կայ ուղղենք :

— Տ. Մ. Ս. ի Մարտէլ . — Ձեր զրկած
զրամը ժամանակին ստացած ենք :

ՖԻԼԻԲԻՆ ԱՏԱԼԱՐԸ

Ֆիլիբին ատալարըն եերլի է-
հալիսի Ակինալտօնուն թահթը
գոմանտաւնաւ Սպանիայա գար-
շը սէնէլէրճէ ճէնկէլէտիքտէն
սօնրա , պու կիւն տախի Ամերի-
գալլարա գարշը վաթան ու սէր-
պէստիլէթ նամընա գան տէօքմէ-
յէ պաշլամըշ տըր :

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ Մ. Ա-
մերիգա հիւրիմէթի Գիւպա վէ
Ֆիլիբին ատալարը Սպանիանըն
եւտի զուլմընտան դուրթարմագ
վէ եերլի էհալինին սէրպէստիլէթ
արդուսընը եերինէ կէթիրմէք
վատարը իլէ մուհարէպէ իլան
իթմիշ իքէն , շիմտի՝ մէքըիւր ա-
տալարըն իտարէի հիւքիւմէթի՝
պիւթիւն պիւթինէ զապլմընա
կէշիրմէք զայրէթինտէ պուլմը-
յօր : Շիմտի Ֆիլիբինտէ պուլմը-
նան ամէրիգալը կէտիւլիւլէրին
գոմանտանը Օթի ախիւրէն պիւր
էմիրնամէ չըգարուպ , Ֆիլիբին
ատալարըն տախի պիւթիւն ի-
տարէլէրինի Մ. Ամերիգա նամը-
նա զապլ իտէճէլիկինի իլան
իթմիշ տիւր :

Գոմանտան Օթիին պու իլա-
նընա գարշը բրօթէսթ օլմագ
իւզրէ , Ակինալտօ Մ. Ամերիգա-
նըն Ճիւմհիւրիէթ ըլիսինէ խի-
թապ (նուսիլէրի գոնսօլալարա)
պիւր մանիֆէսթ կէտնտէրմիշ տիւր :
Ակինալտօ պու մանիֆէսթինտէ
Ամերիգալըլարըն վատարընը տէր-
խաթըր իթտիրմիշ , Ֆիլիբին է-
հալիսի սէրպէստիլէթի էլէ կէշիր-
մէք իշիւն Սպանիայա գարշը գան
տէօքտիկի կիպի՝ Ամերիգալըլարա
գարշը տախի վաթանը մուհաֆա-
ղա իտէճէլիկինի պէյան իթմիշ
վէ քէնտիսի իտէ էհալիտէն թա-
յին օլմընըղը կիպի հէր պիւր ֆէ-
տաքիարըղա հազըրմ տէմիշ
տիւր :

Պու մանիֆէսթիւն եերլիլէր Մ.
Ամերիգայա գարշը իլանը հարպ
իթմիշ օլմըլար :

Ճիւմհիւրիլէթ ըլիսի Մաք
Բինլի տիկէր թարաֆտան Ֆիլի-
բին ատալարընը Մ. Ամերիգանըն
հիւքմի վէ իտարէսի ալթընա ալ-
մագ իշիւն էմիրլէր վէրմիշ վէ
հարպ վաբօրըլարըն եէնի ապէր-
լէրլէ եօլլամըշ վէ եօլլամագտու
տըր :

Թէէսիւֆ օլմըրըքի , սէնէլէրճէ
վաթան սէրպէստիլէթի իշիւն գան
տէօքէն Ֆիլիբինիլէր թիլթինին
աղղընտան չըգուպ , շիմտիտէ
զուրտըն աղղընա տիւշմէքտէ տիւր-
լէր :

ՅՐԱՆՍԱՏԱ ՀԱՐՊԹԵՏԱՐԻՔԻ

Թուրքիոյ Տէյնի Սէյնէ վերին պիւր թէլէկրաֆի շու սըրա Ֆրանսանըն բէք թէլաշլէ սիւահ-լանմասըն պիւրիւրէք տէյօր. «Արսէնալարտա վէ թէրսհանէլէր. տէ ֆէվզէլատէ պիւր զայրէթ վար տըր. պիւթիւն վարօրլար թօրլա-րընը վէ տիւմանսը պարութլարը-նը թէմալարլար վէ քէզա եւ-նի հարպ վարօրլարը եարըլըյօր. թօրբիլէր մուայիէնէ օլընիյօր. Զապիլթէր գահվէհանէլէրտէ ա-չըգտան աչըզա ինկիլզէր իլէմու-հարէպէ աչըլաճաղընը սէյլէմէք-լէ, զալէպէ իտէճէքլէրինի իւմիտ իտէյօրլար. ամիրալ Ֆուրնիյէ ին-կիլթէրալը ֆէթհ իտէճէկիլ տէ-միլ տիր. Ճէպհանէլէր վէ ապէ-րէյէ նաֆագայա տայիւր լաղըմ օ-լանլար Ֆրանսանըն խարիճի միւս-թէմիլթաթընա եօլլանըլտը:

Տէյնի Սէյն իշպու թէլէկրաֆի հաւատիսաթընը նէշր իտէրէք տիյօր քի՝ «Ֆրանսանըն պու հա-զըրըզլարընա ինկէլթէրա թա-աճուպ իտիյօր. մուհարէպէ աչ-մագ տիվանէլիինի Ֆրանսալար թէրք իթմիլ զանն իտէր իտիք. Եկէր պու հազըրզլար սայէսինտէ Սուտանտա պիւր շէյ էլէ կէլիւմէք իշին իսէ Ֆրանսա ալտանիյօր, զիրա ինկիլզէր բաթըրթըյա բապուճ պըրադմայաճաղար տըր:»

Մ. ԼՈՒՊԵ

—(—)

Ֆրանսանըն եէնի Ճուսհուրի-յէթ ըէյիսի Մ. Լուպէնին իգթի-տարընտան պահս իտէրէք, ինկի-իզ ճէրիտէլէրի անը բէք մուգ-թէտիր պիւր առամ կէօրմէյօրլար. Մէլքիւր ճէրիտէլէրին չօյր տէ-յօրքի՝ Մ. Լուպէ շախսէն ֆէնա առամ տէկիլ, ֆաղաթ Ճուսհու-րիյէթ ըէյիսի օլմագ իշին, լա-ղըմ օլան սէպաթ ու լիազաթա տէ մալիք տէկիլ:

Մ. Լուպէ 1838 տէ Մառսան-տա (Ֆրանսա) տօղմուշ, Մօնթէ-լիմարտա իլմինի թահսիլ իթմիլ. քէնտի հիւանի հալընտան տօլալը էհալինին թէվէտմիւհիւնի ճէլպ իտէրէք, 1870տէ քէնտի մէվէ-քէթինտէ պէլէտիյէ ըէյիսի ին-թիլապ օլընմըլ, վէ 1876 տա մէ-պուս օլմըլ տըր. քէզա 1885 տէ մէճիսի ալան (ձերակոյտ) ալասը օլմըլ վէ 1887 տէ նաֆիյէ նաղըրը թային օլընմըլ:

Մ. Գարօնըն Ճուսհուրիյէթ ըէյիսի պուլընտըղը էսնատէ, Մ. Ֆրէյսինէտէն սօնրա՝ 1890տա վիւքէլա ըէյիսի օլտը, վէ 1892տէ տախիլիյէ նաղըրը թային օլընմըլ տըր. ֆաղաթ օ սէնէտէ Բանա-մա մէսէլէսի Մ. Լուպէնին գա-պինէսին տաղըտտը. Մ. Լուպէ օնտան սօնրա մէճիսի ալան աղա-լըղըն տէվամ իթտի, վէ 1896տա

մէճիսի ըէյիսի նապ օլընտը:

Իշթէ պու կիւն տախի Ճուս-հուրիյէթ ըէյիսի ինթիսապ օլըն-տը. Մ. Լուպէնին սէպաթ ու իգ-թիտարընը պու էն եիւքսէք մէ-մուրիյէթինտէ մուհաքէմէ իտէ-պիլէճէկինիլ:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

—(—)

Սթանպօլտան Սօֆիա թարի-զիլէ թաւնա քէշիտէ օլընտան պիւր թէլէկրաֆի պէյանընա նաղաբէն, Արնաւուտլարըն Սուլթանա տօթ-լըզ կէօթէրմէք նուսայիլէրի է-կէր տէվամ իտէր իսէ Մալիքու-նիա իւշին վէ սուլհա գարըլ բէք ֆէնա նէթիճէլէր հուսուլա կէլէպիլէճէկինի վէ Պուկարլարըն հարիքիտթընտան տահա վիյաուէ թէհիլթէլի օլաճաղընը ուս էլ-չիսի Պապը Ալիյէ իլթար հօլու պիլտիրմիլ տիր:

—Ֆրանսանըն միւթէվէֆա Ճուսհուրիյէթ ըէյիսի Մ. Ֆէլիքս Ֆօրըն վէֆաթը միւստիպէթլէ իմէրաթօրլար, գրալլար, բրէն-լէր վէ ճուսհուրիյէթ ըէյիսի թարաֆլարընտան Մառամ Ֆօրըն քէտէրինէ իշթիւրաք հօլու վէ թէսէլիպալա թէլէկրաֆինամէլէր հօլլանըլտը տըր. Պու թէլէկ-րաֆլարտա էն զիյաուէ քէտէրի սուրէթտէ եաղըլան Ֆէիսամ. Բրէնա Ֆէրտինանտ հաղըթլէրի-նին թէլէկրաֆը տըր:

—Գարաւաղ կաղէթալարը պա-խուսուս «կլաւ չէրնիկոր» նամ կաղէթա՝ Բրէնաին միւրէվլէճի էֆընարը օլմաղլէ պէրապէր՝ Սըրպ տէվլէթինէ վէ գրալ խանէտանը-նա գարըլ լալըզսըլ պէնտլէր եաղըլը օլմասընտան տօլալը՝ սըրպ հիւքիւմէթի Չէթինէտէքի էլշի-սինի կէրի չաղըրմըլ օլտըղընը էվրոբա կաղէթալարը եաղիյօր. Պու հաւատիս էկէր սահիճ իսէ մուճիպի թէէսիֆ տիր. զիրա շու սըրա Պալզան հիւքիւմէթլէ-լէրի էն զիյաուէ եէքտիկէրինէ տօթթ օլմագ լաղըմ տըր:

—Պուկարիանըն Մալիյէ նա-ղըրը Մ. Թէնէֆ վէ թիճարէթ նաղըրը Մ. Նաշէվիլ կէլէն կիւն վիէննայա կիթտիլէր. մէրգուսան Պուկարիանըն Տիւլուսը Ումու-միյէ նամըն պանգալարտան իս-թիգրաղ իթմէկէ չալըլաճաղար ըմըլ:

—Թաւըն Սօֆիատան գապուլ իթտիկի պիւր թէլէկրաֆա նաղա-րէն թընէվտէ թէճէմիւ օլընմա-սը մուգարէր օլան Մալիքու-նիալըլարըն գօնկրէսի թէէսիւր օ-լընմըլ. վէ կէօեա մէքըիւր գօնկ-րէն եաղընտա Սօֆիատա թէճէմ-միւ օլընմագ ըմըլ:

—Ֆիլիբիլիլէր՝ էլլէրինտէ եէսիւր պուլընտան Սպանիօլարը Ամբրիգա-լըլարա գարըլ մուհարէպէյէ սօգ-մագ իշին, պիլ ախէրէ սէրպէսթ պրազաճաղարըն վատ իթմէք-տէն մաատա՝ տէօրտէր տօլար

եէվմիյէ վէրիլլէր իմիլ. պախու-սուս թօրբըլարա զիյաուէ իթի-պար իթմէքտէ տիրլէր, զիրա Ֆիլիբիլիլէր թօր իսթիմալ իթ-մէքտէ աճէմի օլմալարընտան սպան-հօլ եէսիլլէրինի թօրբըլըզա սէվգ իտիյօրլար:

—Շիգալօտա Միշիկան նամ կէօլ պուլ պաղլամըլ օլուպ, պիւր չօգ ինսանլար գայմաղտա իքէն, պուլլար գըրըլուպ 16 քիլի սու-յա տիւմիլլէր. Պուկարտան օնը գուրթուլմըլ վէ տիկէր ալթըլը զայպ օլմուշլար:

—Իրալի կաղէթանըն եաղըլ-ընա պինաէն, թէրքի սիւահ գօնկրէնի հոլանաաա թէճէմիւ օլընմագ վէ հոլանաա հիւքիւմէ-թի թարաֆինտան տէվլէթլէր տա-վէթնամէլէր կէօնտէրիլէճէք. Բա-բանըն տախի տալէթ օլընմագը անլաշըմըլ օլմալլէ, իթալիա տէվլէթի շէտիտէն բրօթէսթ իտիյօր. վէ էկէր Բարա տալէթ օլընուր իսէ իթալիա ապա գօնկրէյէ կիթմէլէճէք տիր:

ՍՕՆ ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Սթանպօլ, 10 փետրվար

Բուս էլշիսի Մ. Զինօվիէֆ ճուսա կիւնիւ Սուլթանըն հու-զուրընա չըգմասընտա, Գօսօվա վիլայէթինտէ չօգ տէֆալար վու-գու պուլան ֆէնալըզլարտան պահս իթմիլ վի ուկէննաղըլըզլարա նի-հայէթ վէրիւմէք իշին լաղըմ կէ-լէն թէտպիլլէրին իճրասընը թա-լէպ էլլէմիլ տիր. էլշինին պու թալէպիլին Սուլթան ճէվապ վէ-րուպ, առայիլին իպգասը իշին վալիյէ շէտիտ էմիլլէր հօլլանըլ-տը տէմիլ տիր:

Սթանպօլ 10 փետրվար

Մ. Զինօվիէֆ սօն տէֆա Սուլ-թանըն հուզուրընա չըգմասընտա պիլտիրտիքի՝ Բուսիս վէ տիկէր տէվլէթլէր Պալզան հիւքիւմէթ-լէրինէ սուլհը իլալ իթմէմէլէրի իշին իլթարնամէլէր վէրտիլէր. ֆաղաթ տէմիլ, էն զիտաէ Պա-պը Ալի քէնտի խրիսթիյան թա-պալարընը մուհաֆաղա իթմէկէ պօրճը տըրքի Գօսօվատա վու-գուս կէլէն ուկիւնսըղըզլար պաշգա թարաֆլարտա տախի թէքրարլանմասընլար. էլշինին պու իլթարալթընա ճէվապէն էն էվլէլ պու մէսէլէյի մէճիսի վիւ-քէլանըն թէտգըզընա իհալէ իտէ-ճէկինի Սուլթան վատ իթտի:

Բարիկ, փետրվար

Ճուսհուրիյէթ ըէյիսի Մ. Լուպէ թաշալարտան կէլէն մուրախալար վէ քէզա Մ. Ֆէլիքս Ֆօրըն ճէ-նաղէ ալալընա հաղըր պուլըն-մագ իւշին Բարիսէ կէլմիլ օլան էճնէպիլլէրտէն մէթմէպէր զաթլա-լարը հուզուրընա գապուլ իթտի:

Տիւք տ Օրլէանըն ըէսիմինի հա-միլ օլան 10,000 առէտ մէտալիօն.

լար վէ պուլարը պաւսագ ի-շին պէշ առէթ գալըպլար բօլիս-լէր մարիֆէթի իլէ Բարիստէ պուլընտար:

Տրէյֆիսին տալալընա միւթէ-տայիւր էվրազլարըն թէտգըզընը պաշ միւտտայի ումուրի պու հաֆթա զարֆընտա իքմալ իտէրէք քէնտի միւթալեաաընը տօղրու-տան տօղրու մահքէմէի թէմիլգէ թագաթի իտէճէկինի Լի Սաաա հաղըյօր. Միւտաի ումուրի մէք-քիւր տալանըն ապէրիյէ մահքէ-մէսինէ իհալէ օլընմասընը իտ-տաա իտէճէք տիր:

Գաւնա 10 փետրվար

Կիրիտին մէճիսի ումուրիսի (գամարա) թէճէմիւ օլընուպ, Մ. Սֆաիա Նաքիսի ըէյիսի ինթիսապ իթտի:

Բեքիւսպուրի 10 փետրվար

Տիւն ազլամ Տարիլֆիւնուրըն (Համալսարան) պիւր եօրթուսը օլ-մագ միւստիպէթի իլէ թալէպէ-լէր (ուսանողք) գըշ սէրայը էօնիւն-տէ նիւսայիլ իթմէք իսթէտիլէր վէ բօլիլէրլէ վուրուշտըլար, պիւր չօգլարը տէրտէսթ օլընտը. մէք-թէպին տիրէթթօրը տախի թալէ-պէնին զօգաղարտա նիւսայիլ իթմէսինի եասագ իթմիլ տիր:

ԶԱՍԻՐԻ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա, 13 փետրվար

Պուղզայ

Վալոն, լիպրա 55-58 հէք 8-80. 9-25 ֆ.

Արապա, 55-60 հէքթ. 9.11.20.

Արա

Լիպրա 42-50 հէքթ. 6.20-6.40 ֆր:

Փասուլիս

100 քիլ. 12-13 ֆր. մալընա կէօրէ:

Մըլըր

55-57 լիպրա. ֆիլ 6-6.5:

Կիւնտէ 20-30 արապա վէ 20-25

վալոն պուլտայ, 5-6 արապա ար-բա կէլլէքտէ տիր:

Փասուլիս 1-2 արապա:

Արապա մուսթէլէսի Նաբօլէօն 21 ֆր. հիւսաղը իլէ:

ԱԶԴ

Եկեղեցական եւ Ազգային երգերու ծանօթ՝ Երամիլտ Դասատու մը, որ միանգամայն Ազգային եւ Եկեղեցական Պատմութեանց, եւ կրօնի դասեր կա-րող է ստանձնել, պատրաստ է, Պուլ-կարիյի եւ Ռուսիայի Ազգային վար-ժարանաց միոյն մէջ գոհացուցիչ պալ-մաններով պաշտօն մը ընդունիլ:

Փափաքողները պէտք է գիտնն ի-րաւունքի խմբագրատունը:

ԱԶԴ

Հայ ընտանիք մը ի Սիլիստրէ կը փափագի որդեգրել 2—6 տա-րեկան Հայաստանցի քաջառողջ որդի մը: Դիմել իրաւունքի խըմ-բագրութեան:

Отговорникъ Ю. Н. Пекаревъ

Печатница "Взаимность",—Варна